

Ongelijke routes naar het hbo

INVLOED VAN PERSOONLIJKE EN ACHTERGRONDKENMERKEN IN COMBINATIE MET DE GEVOLGDE
OPLEIDINGSROUTES OP DE OVERGANG NAAR HOGER BEROEPSONDERWIJS

Arjan van der Meijden en Erik van Schooten

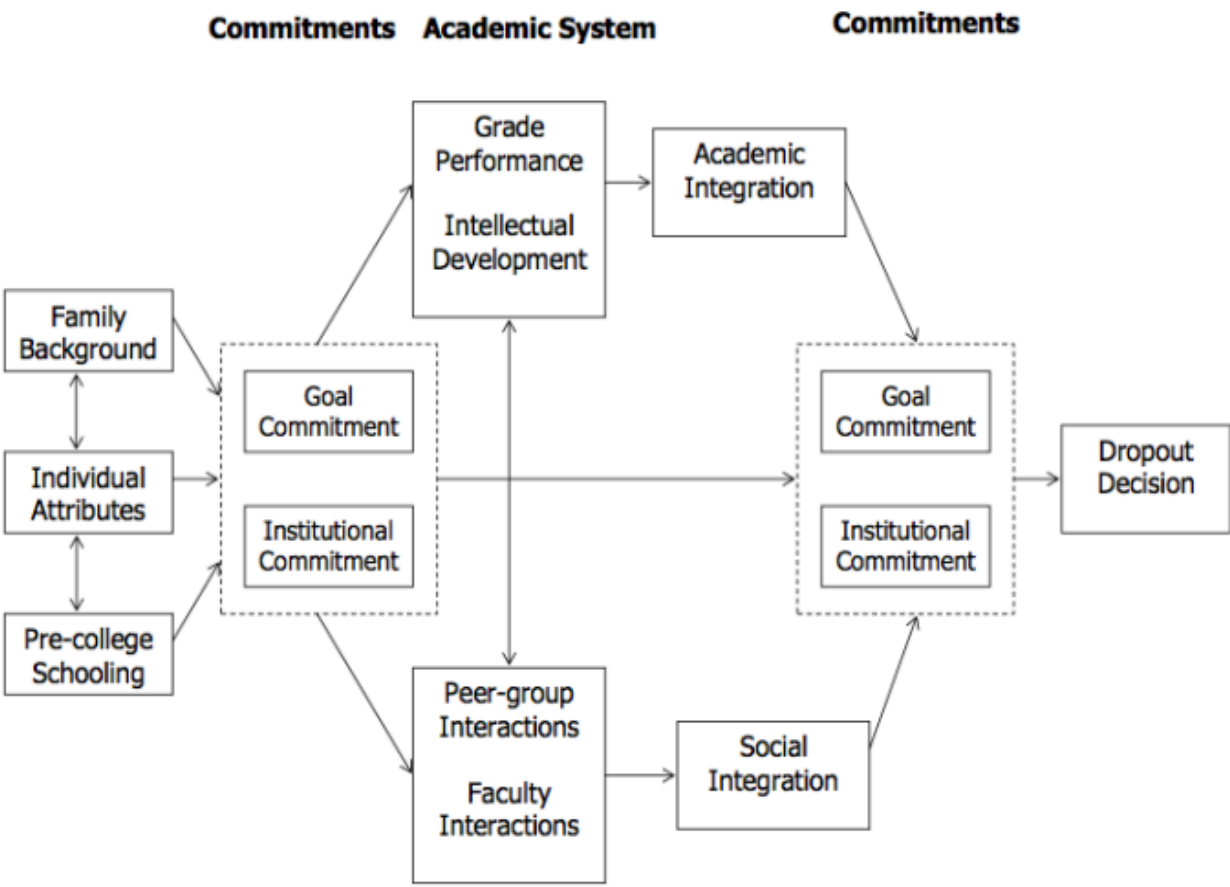
Zeer breed onderzoek

- Kwalitatief: focusgroepen en interviews (vooronderzoek)
- secundaire CBS - data analyse: GBA (gemeentelijke basisadministratiegegevens: specifiek afkomst, gezinssamenstelling) gekoppeld aan verschillende routes – beschrijvende analyse
- COOL 5-18 vo 3 (achtergrondvariabelen en persoonlijkheidskenmerken) verbonden aan BRON data van DUO (onderwijsloopbaan) – multilevel analyse
- Daarnaast: Vragenlijstonderzoek uitgezet onder gestratificeerde steekproef 16.000 eerstejaars hbo-studenten – vergelijking tussen routes (respons 1600).

Een van de hoofdvragen

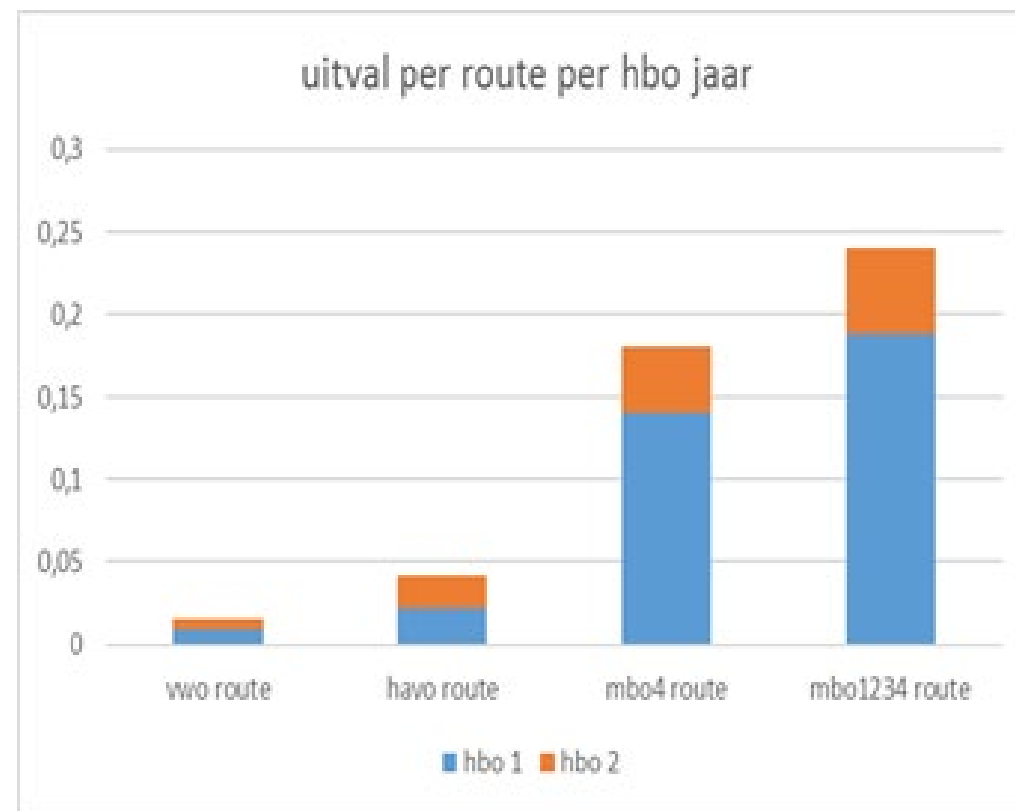
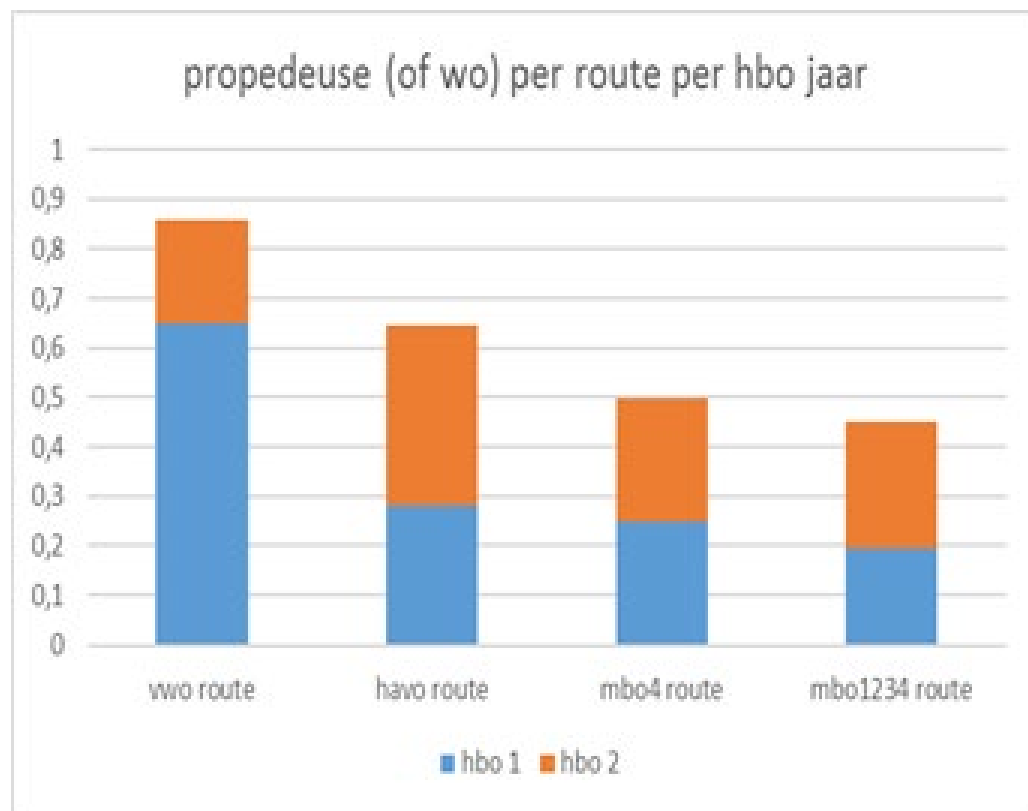
- In hoeverre verklaren vooropleidingroute en kenmerken van studenten het studiesucces van studenten in het hbo?

Tinto

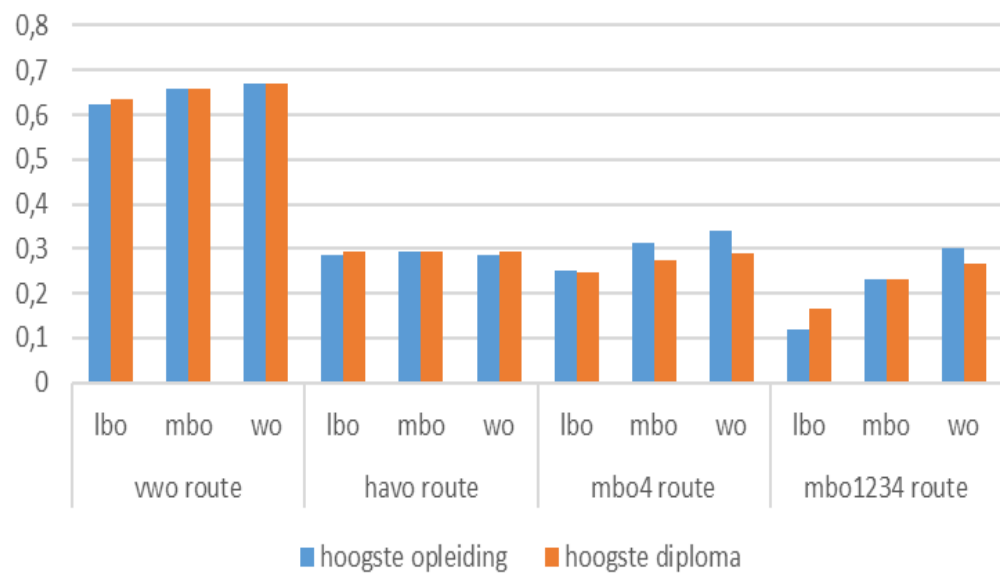

Wat doet er toe voor een succesvolle overgang naar hbo?

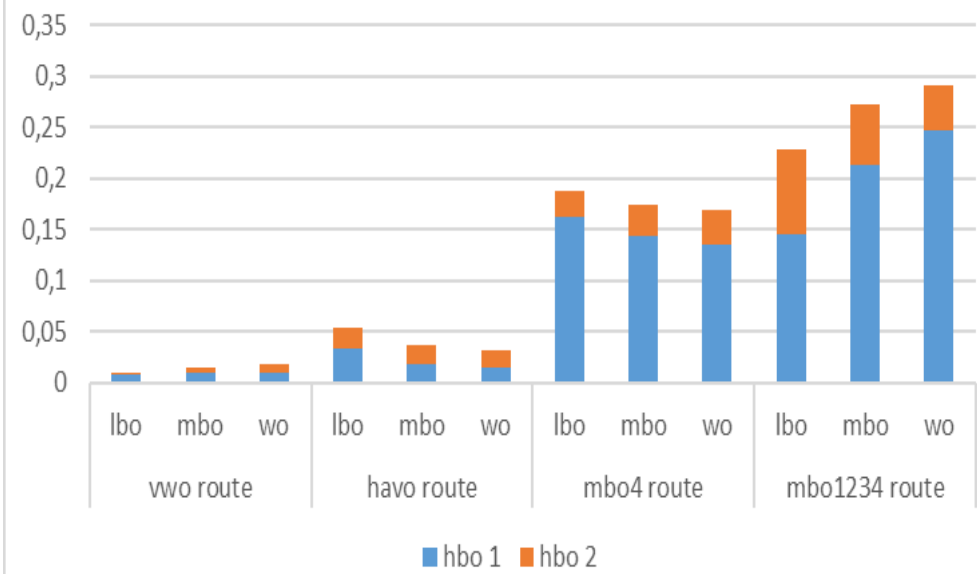
- Familiale achtergrond
 - Opleiding ouders is het belangrijkste
 - Hoe hoger hoe meer kans op propedeuse
 - Dat geldt vooral voor de beide beroepsroutes
 - Bij stapelaars (mbo1234 route) geldt het omgekeerde geldt: hoe hoger het opleidingsniveau van ouders, hoe hoger de kans op uitval. Mogelijke verklaring: verwachtingen van studenten?
 - Een of twee ouders: twee ouders gunstiger
 - Afkomst doet er minder toe

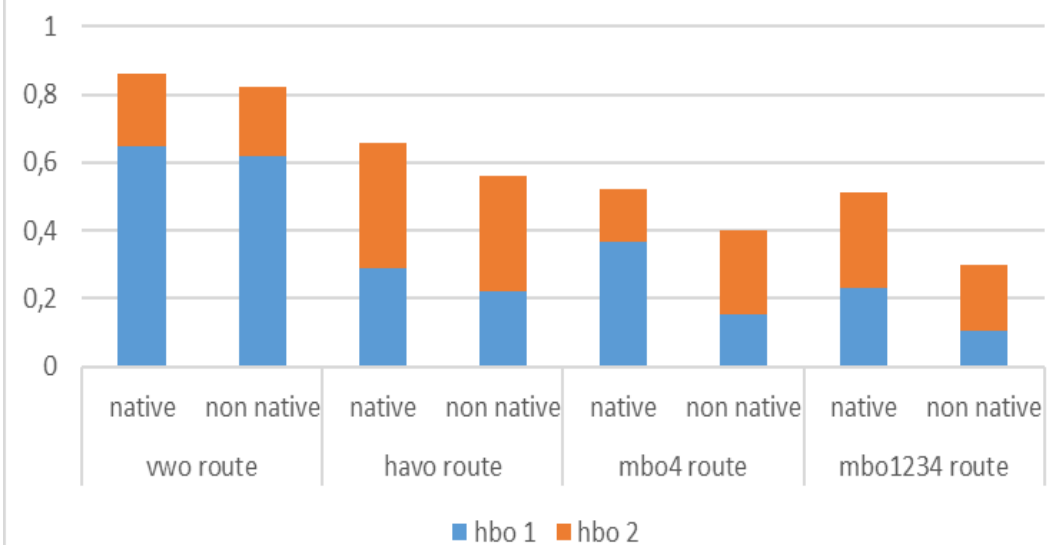
propedeuse (of wo) per route eerste hbo jaar
per hoogste opleiding en diploma ouders

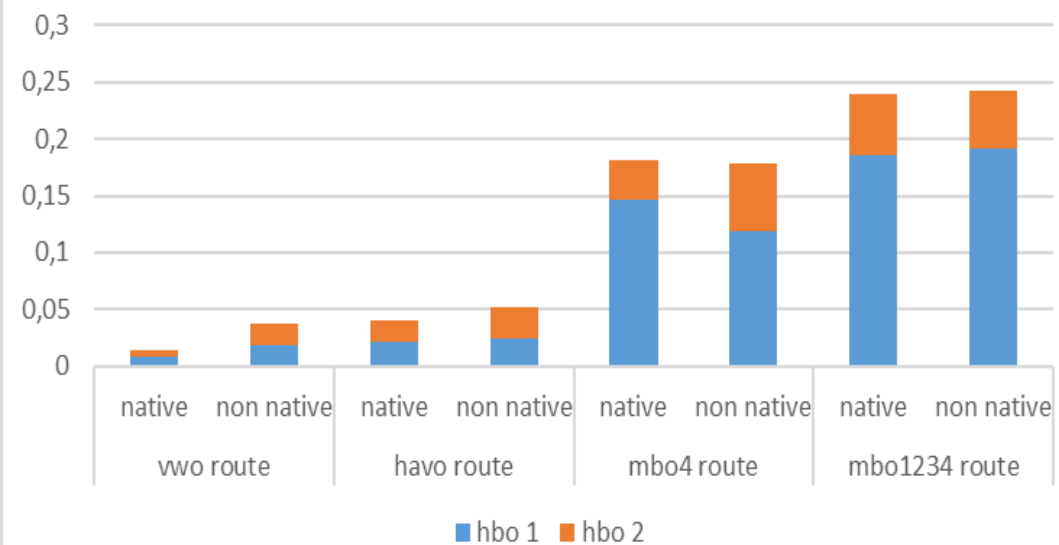
uitval per route per hbo jaar
per hoogste opleiding ouders

propedeuse (of wo) per route per hbo jaar
per afkomst

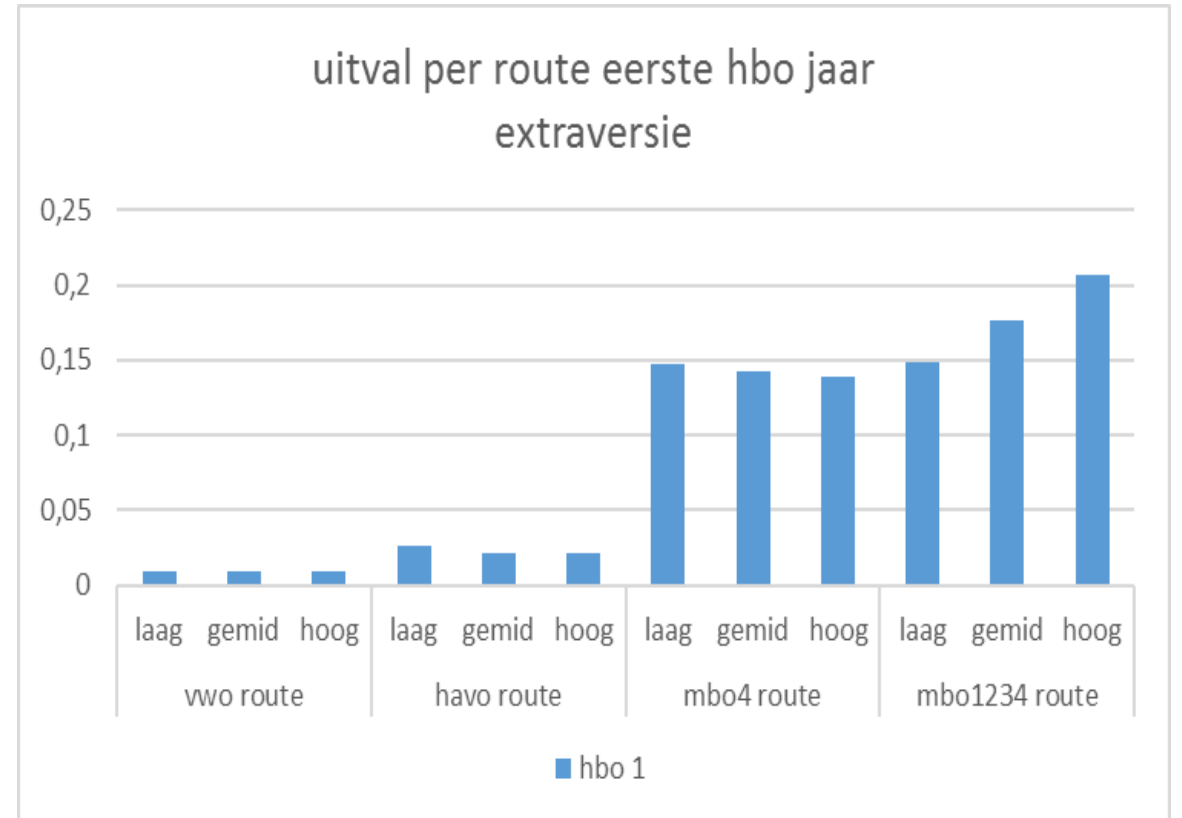
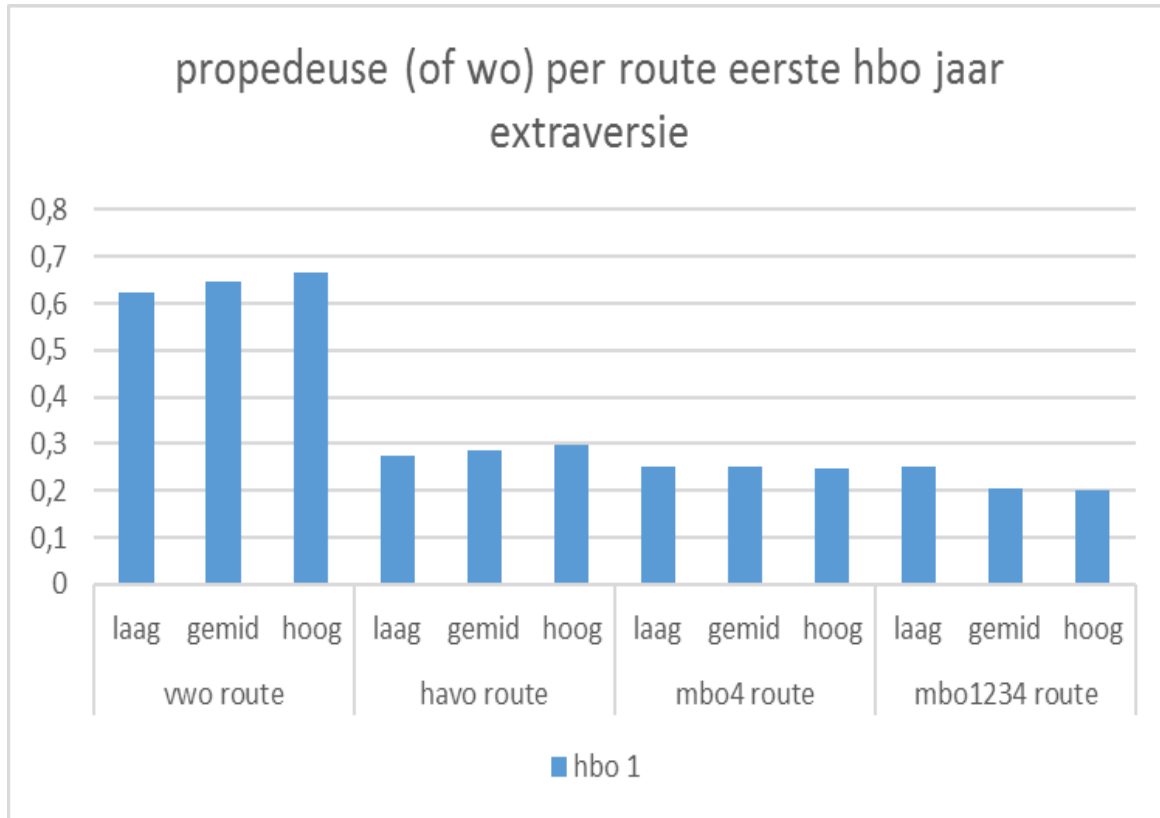
uitval per route per hbo jaar
per afkomst

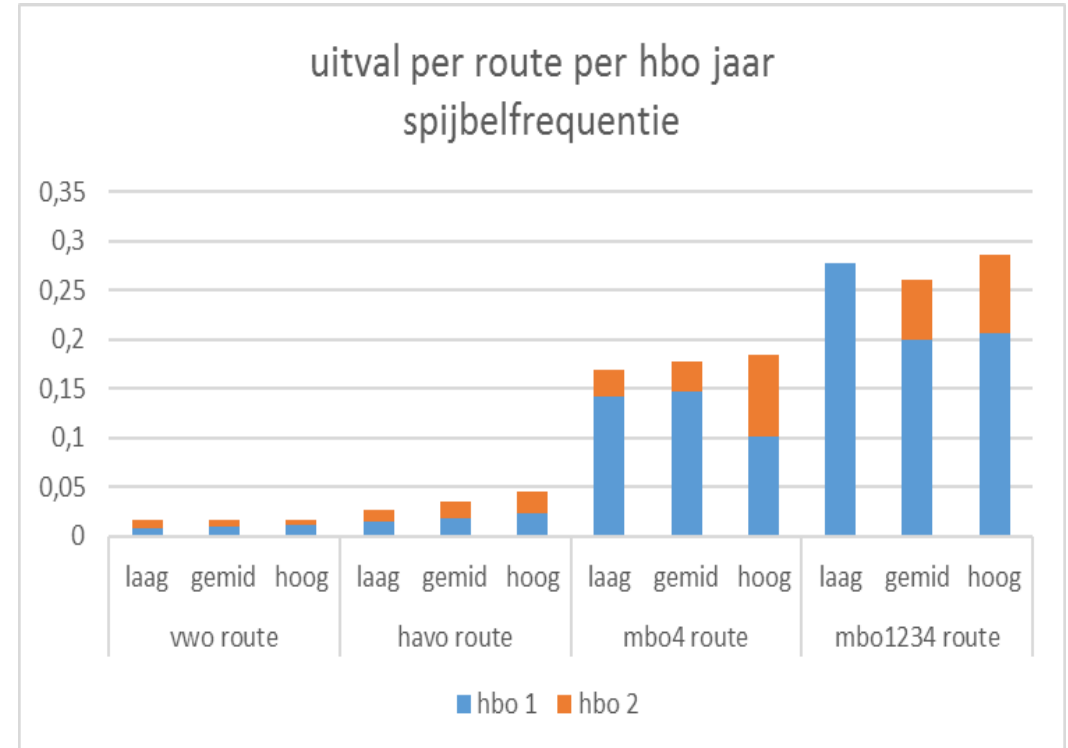
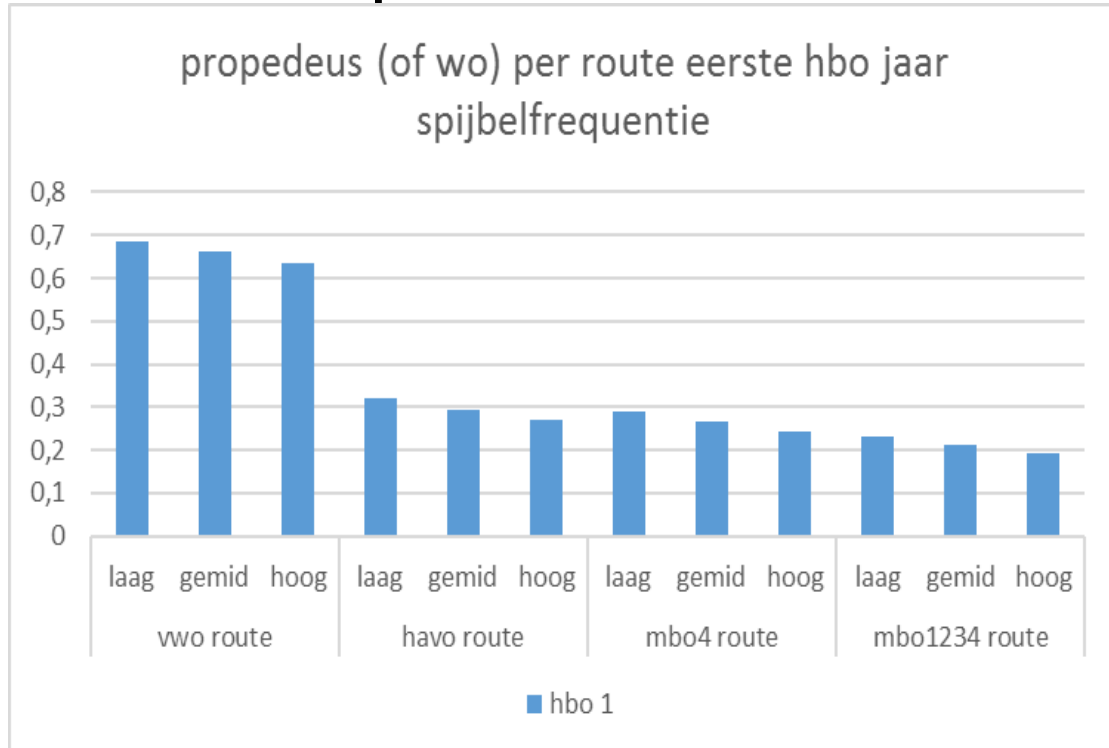
Persoonlijkheden: voorbeelden

- Persoonlijkheid doet er toe
- Maar niet voor alle routes gelijk
- Voorbeeld:
 - Hoge extraversie leidt bij hbo studenten die een stapelroute hebben gevolgd (mbo1234) vaker tot uitval – verklaring: meer meegemaakt?
 - Bij studenten die alleen mbo4 (dus niet gestapeld) juist minder
- Dit is ook bekeken voor andere persoonlijkheidskenmerken (hier niet genoemd)

Persoonlijkheden: voorbeeld

Ook spijbelgedrag in de derde van het vo voorspelt

Enquête onder 1600 eerstejaars

- Gevalideerde schalen voorgelegd. Een aantal voorbeelden:
 - Doorzettingsvermogen
 - Waargenomen competentie (wat denkt iemand dat hij/zij kan)
 - Intrinsieke motivatie
 - Sociale verbondenheid (met medestudenten en docenten)
 - Uitstelgedrag
-
- We zien dat de verschillende routes significant verschillen
 - Bv MBO4 hoger doorzettingsvermogen dan Havo, etc.

schaal	Significant verschil tussen routes zonder controle	Samenhang met achtergrondvariabele	Significant verschil tussen routes na controle
Doorzettingsvermogen	Mbo1234 en mbo4 hoger dan havo	Geboortejaar	Mbo4 hoger dan havo
Waargenomen competentie	Mbo4 lager dan vwo Havo lager dan vwo	Geboortejaar, hoogste opleiding ouders	Mbo4 lager dan vwo Havo lager dan vwo Mbo 1234 lager dan vwo
Intrinsieke motivatie	Geen		Geen
Sociale Verbondenheid	Geen		Geen
Uitstelgedrag	Mbo4 en mbo1234 hoger dan havo en vwo	Geboortejaar, afkomst ouders, hoogste opleiding ouders	Mbo4 hoger dan vwo

Opvallend: wat heeft effect op halen van propedeuse?

Schaal	Hoeveel procent verklaring voor propedeuse?
Doorzettingsvermogen	7,2%
Waargenomen competentie	30,8%
Intrinsieke motivatie	0,9%
Sociale Verbondenheid	0,8%
Uitstelgedrag	2,3%

Dus wat doet er toe?

- Sociale verbondenheid doet er **vrijwel niet** toe, voor alle routes
- Doorzettingsvermogen is belangrijk: vooral hoog bij mbo'ers
- Waargenomen competentie is het belangrijkste: wat denkt iemand dat hij/zij kan? Een combinatie van zelfvertrouwen en zelfkennis.

Rapport

- Dit zijn slechts enkele bevindingen uit het rapport
- Het was een 5 jarig project. Nu afgerond.
- Voor meer informatie over het rapport: a.vandermeijden@caop.nl
- Binnenkort op de website van NRO te vinden onder
 - Van der Meijden, A., Van Schooten, E., Vaessen, A., & Van Stigt, A. (2023). Ongelijke routes naar het hbo: Invloed van persoonlijke- en achtergrondkenmerken in combinatie met de gevolgde opleidingsroutes op de overgang naar hoger onderwijs. Kohnstamm Instituut.